

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatái:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄIJER LAJOS.

Előfizetési árak:

Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy hóra ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatásban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünneppapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 261. szám.

Péntek, nov. 13.

Az új bortörvény.

— nov. 13.

Magyarország Európának egyik legelső bortermelő országa s így a kormánynak különös figyelemmel kell kísérni az ország bortermelését, termelési viszonyait, kereskedelmi forgalmát stb., vagyis a bortermeléssel összefüggő összes dolgokat.

A filloxera pusztítása óta nagymértékben föllandult borhamisítás miatt az összes bortermelő országok speciális törvényekkel védekeztek a visszaélések ellen s nálunk is alkottak ezeltől tizenöt évvel bortörvényt.

Ez a törvény azóta azonban hiányosnak bizonyult s így a kormánynak gondoskodni kellett a mai viszonyoknak és helyzetnek megfelelő törvényről s így jött létre az új bortörvény, amelyet a földmivelési miniszter tegnap terjesztett a képviselőház elé.

Az új bortörvényvel, amely a borhamisításnak és a hamis bor forgalomba hozatalának tilalmazásáról szól, a magyar szőlősgazdáknak egy élénken hangoztatott régi óhajta ment teljesebbé, annál is inkább, mert a törvényjavaslatban tervezett rendelkezések megfelelnek azoknak a kívánásoknak, melyeknek bortermelőink ismételtén kifejezést adtak s amelyeknek teljesítésétől a hazai bortermelés érdekeinek hathatós védelmét, a borértékesítési viszonyok javulását s borkivitelünknek, valamint általában szőlő- és borgazdaságunknak fellendülését joggal bizton remélhetjünk.

A törvényjavaslatban tervezett intézkedések hathatósan fogják szolgálni a reális borkereskedés és a fogyasztó közönség érdekeit is. Mikor e törvényjavaslatot Darányi a folyó év tavaszán nyilvánosságra hozta, voltak, akik annak több rendelkezése ellen állást foglaltak s különö-

sen a törvényjavaslatnak azokat a rendelkezéseit kifogásolták, amelyek a bor szeszezésének eltiltására s a cukrozás korlátozására vonatkoznak. Pedig éppen ezek a törvényjavaslatnak legüdvösebb és leg-sarkalatosabb rendelkezései. Ezekkel lényegileg azonos intézkedések vannak az új osztrák bortörvényben is s ezeket az alkotandó új bortörvénybe be kell venni nálunk is, mert a tapasztalatok szerint a legtöbb borhamisítás éppen a szeszszel és a cukorral történik s mert annak, hogy a jobb minőségű s főként a hegyi borokat eddig nem tudtuk megfelelő áron értékesíteni — mint ezt éppen az ideai szüret után is sajnosan kellett tapasztalni — éppen az volt az oka, hogy szeszszel és cukorral eddig a legsilányabb és legolcsóbb sikvidéki szész szerint aránylag kevés költséggel, telt-borokat is, lehetett idomítani.

Ha összehasonlítjuk a benyújtott törvényjavaslatot azzal a törvényjavaslati tervvel, melyet a földmivelési miniszter a tavasszal tartott szakértekezlet elé terjesztett, konstatálni kell, hogy az érdekelt körök és pedig mind a termelők, mind a borkereskedők részéről akkor felmerült észrevételek — amennyire csak lehetséges volt — figyelembe véteket. Ez az érdekelt minisztereknek az ellentétes vagy legtöbbször csak ellentétesnek látszó érdekek összeegyeztetésére irányuló legjobb törekvéseit eléggé bizonyítja.

Valódi ellentét a tisztességes bortermelő és a tisztességes borkereskedő jogos és méltányos érdekei közt el nem képzelhető. Ami ártalmára volna a tisztességes borkereskedőnek, az kétségtelül káros visszahatással lenne a termelőre is. A kereskedőnek tehát épp oly kevésbé lehet oka aggodalomra a törvényjavaslatban tervezett intézkedések ellen, mint a termelőknek.

A „TORONTÁL“ tárcája.

Aranycsókok.

Dalokat dalolt a lányka, melyeket a madaraktól tanult el, de szebben dalolta a madaraknál; a fiu flótán játszott, ügyesebben minden cigányánál. Így járták be az országot.

Kik voltak? Ez a kérdés nagy zavarba hozta volna őket. Csak anyyira emlékeztek, hogy sohasem aludtak ágyban, sohasem ettek asztalnál; azok, akik házban laktak s terített asztalhoz ülnek, nem az ő családjokból valók voltak; nem is volt nekik általában semmi családjuk.

Kicsinyen, olyan kicsinyen, hogy még alig tudtak beszélni, találkoztak az országúton, a lányka egy bokorból, a fiu az árokból bujva elő — minő gonosz anyák hagyták el őket? — és azonnal nevetve fogták kézen egymást.

Egy kis eső volt aznap, de távolabb süttött a nap; arra tartottak az aranyos hegyoldalak felé. Azóta nem volt más utmutatójuk, mint arra menni, ahol süttött a nap.

Bizonyára meghaltak volna éhen, szomjan, ha patakok nem csörgedeztek volna a fűben s ha a jó falusi asszonyok nem vettek volna nekik egy-egy kis száraz kenyert, mely már a tyukoknak is kemény volt. Szomorú volt látni ezeket a csenevész és sápadt arcú kóbor gyermekeket!

Egy reggel azonban, mikor már nagyobbcsókák voltak, nagyon meg voltak lepődve, mikor egy fa alatt a fűben felébredtek és látták, hogy száját a szájon aludtak; úgy találták, hogy jó az ajkakat egybe forrasztani! folytatták nyitott szemekkel az alvásuk csókjait.

Ettől fogva nem törődtek nyomorukkal;

közömbös volt előttük, hogy nyomorultak, miután boldogok voltak; nincs olyan kegyetlen nyomor, mint amilyen édes a szerelem.

Alig fődte pár rongy a testöket, ahol épen égette őket a nap s áztatta az eső; épen nem irigyelték azokat, kik nyáron szellős öltönyöket, télen szőrmével bélelt bundát viselnek. A rongyok sem visszataszítók, ha alattok tetszik az, akit szeretünk s nem egy előkelő nő elcseserlné a legszebb ruháját egy szép szegény lány bőréért.

Egész nap faluról-falura járva megállottak a piacokon, a gazdagok háza előtt, a koreszmák ablakai alatt; a lányka dalolt, a fiu flótán kísérté; ha egy pár sout kaptak, egészen meg voltak elégedve, de nem busultak, ha épen elmaradt is az adomány, lefeküdtek éhesen.

Nem nagy dolog az üres has, ha tele a szív; az éhenhalók nem sajnálандók, ha a szerelem a csókok isteni lakomájával traktálja őket.

Egy izben azonban roppant szomoruk voltak. Hideg szél fujt, három nap óta nem kaptak alamizsnát, támolyogva, csak épen annyi erővel, hogy támogathatták egymást, egy minden szélnek kitétt nyitott fészekre menekültek.

Hasztalan simultak egymáshoz, hasztalan ölekeztek a lehető leghőbben, szánalomkeltően vacogott a foguk; még csokolózva is eszökbbe jutott a szájköknak, hogy nem ettek.

Oh, a szegények! És a ma kétségbeesésével párosult nálok a holnap nyugtalansága. Mit tesznek, mi lesz belőlök, ha könyörületes emberek nem segítenek rajtuk? Hajh, ilyen fiatalon meg kell halniok, mindenkitől elhagyatva az ut kavicsain, melyek nem olyan kemények, mint az embereknek a szive!

— Hogyan, mondta a lányka, hát a mijök megvan másoknak, nekünk nem lesz meg soha? Sok az, ha egy kis tüzet kérünk, hogy felmele-

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órától kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 9/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délelőn gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünneppapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

A szabad iskola (munkás-gimnázium) november hav előadásai a következők:

November 13-án 8-tól 10-ig Magyar irodalom.
November 18-án 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 20-án 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Gazdasági földrajz.

November 25-én 8-tól 9-ig Történelem; 9-től 10-ig Magyar irodalom.

November 27-én 8-tól 9-ig Fizika; 9-től 10-ig Nemzetgazdaságtan.

Nov. 19., 20., 21., 22. Országos vásár Nagybeeskereken.

Nov. 25. Tenyész baromfi vásár.

December 7. Közig. bizottság ülése.

December 10. Rendkívüli megyei közgyűlés.

— Személyi hír. Kornhaber Adolf honvédezzredes, aki szemlét tartott a nagybeeskereki honvédezzszoalój felett, tegnap délután városunkból visszautazott Szegedre.

— A gör. kel. klérus köréből. Tegnap lapunkban a temesvári lapok jelentése alapján azt írtuk, hogy Stakity Zsárkó nagybeeskereki gör. kel. esperes-plébánost a temesvári gör. kel. püspök nagyváradai főesperessé nevezte ki. Ezt most helyreigazítjuk azzal, hogy Stakity Zsárkót nem nagyváradai, hanem nagybeeskereki kerületi címzetes főesperessé nevezte ki a püspök.

— A szabad iskola. A kulturegyesület nagybeeskereki munkás-gimnáziumában ma este rendez előadás lesz s ezuttal 8-10 óráig Knyaskó Lajos igazgató folytatja előadását a magyar irodalomból.

— Köszönet. A helybeli Benó testvérek cég 3 koronás adományát hálás köszönettel nyugtatja a Gyermekebarát-egylet elnöksége.

A Máthé Ferenc (volt Klein-féle) kávéházban Steigenberger Mór elnöklele alatt levő „Fakanál” nevű asztaltársaság az Eötvös-utcai áll.

gedjünk, egy kis kenyeret vacsorára? Kinos dolgot elgondolni, hogy annyi ember kényelmesen alszik a jó meleg házakban és mi itt vagyunk hidegtől reszkelve, mint a tollatlan madárfiókák fészek nélkül.

A fiu nem felelt rá; sirt.

De egyszerre azt kellett hinnök, hogy már holtan a paradicsomban vannak, olyan pompás világosság fogta őket körül, olyan tündöklőnek és angyalinak tűnt fel előttök a nő, ki feléjük tartott piros bársonyruhában, arany vesszővel a kezében.

— Szegény kicsikém, mondta, szerencsétlenségötök meghat és segítségükre akarok jönni. Miután szegényebbek voltatok a legnyomorubbaknál, gazdagabbak lesztek mint a milliomosok; csakhamar annyi kincsetek lesz, hogy az egész országban nem fogtok találni elég szekrényt, amelyekbe elzárjátok.

Ezt hallva, azt hitték, hogy álmodnak.

— Ejh, asszonyom, hogy történhetnék meg ilyesmi?

— Tudjátok meg, hogy én tündér vagyok, akinek semmi sem lehetetlen. Ezután valahányszor felnyitjátok a szatokat, egy aranypénz esik ki belőle. Eszerint csak töletek függ, hogy több kincsetek legyen, mint amennyit el lehet képzelni.

Ez elültt a tündér s mert e csodára némák maradtak a csodálkozástól, tátott szájjal, aranyak potyogtak ki a szájkökből olyan sűrűn, hogy aranyesőnek lehetett volna tartani.

Csakhamar az egész világ egy hercegről, meg egy hercegnőről beszélt, kik egy pompás nagy palotában laktak, melynek ri ka márványból épült falai drágakövekkel voltak kirakva. A külső fény azonban semmi sem volt a belsőhöz képest. Vége-hossza nem lenne, ha fel akarnók sorolni a drága butorokat, az aranyszobrokat,

el. iskola 7 szegény tanulóját jó meleg új ruhával és csizmával ellátta, továbbá Elek Zsigmond ur hasonló célra 3 koronát adományozott. A nemeslelkű adakozóknak az intézet nevében ez uton is hálás köszönetet mondok. Bányai Jakab, igazgató.

— **A nagybecskereki szabad liceum.** A Torontálmegyei Magyar Közművelődési Egyesület igazgatósága holnap, szombat este 9 órára a kaszinó kistermébe nagy értekezletet hívott össze az ideai licealis előadások ügyében.

— **A délvideki gazdák ezertagu küldöttsége.** Mint fővárosi levelezőnk jelenti, a képviselőház tegnapi ülése folyamán Bohus Károly, Hódy Gyula, Kardos Samu, Steiner Ferenc és Várady Imre temes- és torontálmegyei képviselők tisztelegtek Wekerle Sándor miniszterelnöknel és bejelentették neki, hogy e hó 25-én a Délmagyarországi Földmívelők Egyesületének ezertagu küldöttsége szándékozik Budapestre jönni, hogy emlékiratot nyújtson át a kormány elnökének a kataszteri revízió és az adóreform ügyében. A délvideki gazdák ezt a kirándulást tanulmányutal fogják összekötni. A küldöttség két napig fog Budapesten tartózkodni. Wekerle Sándor dr. miniszterelnök kijelentette a képviselőknek, hogy a küldöttséget örömmel fogja fogadni, amit a képviselők köszönettel vettek tudomásul. A Délmagyarországi Földmívelők Egyesületének tagjai arra is fel fogják használni budapesti tartózkodásukat, hogy Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszternél, Darányi Ignác földmívelésügyi miniszternél és Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszternél is tisztelegjenek.

— **Halálozás.** Városunk egy régi, köztiszteltben álló polgárának haláláról vesszük a hírt. Mint ugyanis részvétellel értesülünk, Strusz Félix (Bódog), nyugalmazott kincstári számtartó, a nagybecskereki róm. kath. hitközségnek sok éven át volt titkára, tegnap délután 79 éves korában elhunyt. Az elhunytat, kiben Strusz Szerafin, az osztrák-magyar bank nagybecskereki fiókjának főnöke édesatyját gyászolja, holnap délután 4 órakor temetik el a Váralja-utcai gyászszobából. Haláláról a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Alólirottak úgy a maguk, mint az összes rokonság nevében fájdalomtól megtört szívvel tudatják, hogy a legjobb apa, nagyapa, após nemes Strusz Bódog nyugalmazott kir. kincstári számtartó hosszabb szenvedés után, az utolsó ájtatos kenet felvétele mellett, folyó évi november hó 12-én 79 éves korában jobblétre szenderült. Temetése folyó évi november hó 14-én délután fél 4 órakor, Váralja-utca 846. számú háznál, a róm. kath. szertartás szerint fog megtörténni és innen a római kath. sírkertben fog örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent miseáldozat folyó évi november hó 16-án délelőtt 9 órakor a helybeli róm. kath. templomban fog az Urnak bemutatni. Nagybecskerek, 1908. évi november hó 13-án. Béke lengjen porai felett! Özv. Dobolyi Istvánné szül. Strus Gabriella, Országh Péterné szül. Strus Viola,

melyek a termeket díszítették, a drágakövekkel kirakott csillárokat, melyek a mennyezetek alatt tündököltek. A szem elvakult ennyi csodás dolog láttára!

És a palota urai vendégségeket adtak, melyeket mindenki páratlanoknak talált. A hosszú asztalok roskadoztak a finom ételek, ritka borok alatt; aranyak voltak a tálak, a tányérok, egy-egy darab drágakövből metszettek a serlegek.

Ha valami szegény ördög, ki tegnap óta nem evett, vetődött volna be hirtelen az ebédlőbe, megörült volna csodálkozásában s örömeiben.

Elképzelhetik, hogy nem hiányoztak a vendégek, kik bámulták és magasztalták a házigazdákat, kik ily királyilag ellátták őket. Különösen jó kedvre hangolta a vendégeket, hogy a mint a herceg vagy a hercegnő felnyitotta a száját, hogy egyik avagy beszéljen, aranyak hullottak ki belőle, melyeket az inasok kosarakban fogtak fel s kiosztottak csemege után a jelen voltak közt.

Ennyi gazdagság és bőség hire annyira elterjedt, hogy Tündérországból is tudomást vettek róla s az a tündér, ki a szellős fészereben járt, feltette magában, hogy meglátogassa a pártfogoltjait, hogy közelről lássa a boldogságukat, melyet ő szerzett nekik s fogadja érte a haláljokat.

De amint estefelé benyitott a fényes szobába, hol a herceg és hercegnő tartózkodott, sajátságos meglepetés érte; mert ahelyett, hogy örömet árulnának el és hálálkodnának neki, lábai elé borultak s könyvelt szemekkel zokogtak fájdalmokban.

— Lehetséges-e, mondta a tündér és mit látok? Hát nem vagytok megelégedve a sorsotokkal?

— Hajh, asszonyom, annyira boldogtalanok

Strus Mária, Strus Szerafin, Kowaczik Albertné szül. Strus Aurélie, gyermekei. Strus Serafinné szül. Fontani Albina, meny. Országh Péter, Kowaczik Albert, vejei. Dobolyi Félix, dr. Kovács Gézáné, Dobolyi Stefánia, Dobolyi Sándor, Dobolyi Ilonka, Országh Örszi, Országh René, Strus Richárd, Strus Félix, Strus Lucie, Kowaczik Livia unokái.

— **Az új osztrák miniszterelnök délvideki rokonsága.** Bienert báró, a desznált osztrák miniszterelnök — mint velünk közlik — jól beszél magyarul. Bienert báró felesége délvideki magyar nő, szredistyei Lazarevits Anna, akinek huga Szekeres Zoltán verscei rendőrfőkapitányhoz ment nőül.

— **A nagybecskereki tanonc-otthon köréből.** A nagybecskereki tanonc-otthon a folyó tanévben is megkezdte működését. A vallás- és közoktatásügyi miniszter az otthon vezetésével az 1898/9. tanévre is Bányai Jakab áll. el. isk. igazgatót bízta meg. A helybeli ipartestület buzgó támogatása mellett az intézet vezetője szép könyvtárt létesített és így az otthon tagjainak továbbképzést előmozdító hasznos olvasmányokat is fog nyújtani. Az otthon tagjai minden vasárnap délután a központi állami iskolában találkoznak, hol mindenkor érdekes és tanulságos előadásokat hallgatnak. A helybeli tanintézetek tanárai és tanítói közül az otthon vezetőjén kívül előadások tartására eddig sorrend szerint a következők vállalkoztak: Perl Mihály, Török Ferenc, Büchler Hugó, Szenes Adolf, Streitmann Antal, Knyaskó Lajos, Dunai László, Baaden Károly, Wirker István és Jakab Dávid. Az otthon énekkarát Osztie Béla állami tanító fogja vezetni.

— **Az állategészségügyi felügyelő Nagybecskereken.** Henk Imre temesvári állategészségügyi felügyelő tegnap Nagybecskereken járt s itt megvizsgálta a vásárteret, a gyepmesteri telepet és a közbérlőhidat. Az állategészségügyi felügyelőnek a Vásárter ellen semmiféle kifogása nem volt, a gyepmesteri telepet is rendben találta s itt pusztán csak arra hívta fel Fülepp György városi állatorvos figyelmét, hogy a befogott és megfigyelt alatt álló ebek elkülönített rekeszt cementezték ki, ellenben a városi közbérlőhidat minden kritikán alólinak s egyáltalán meg nem felelőnek találta, a mennyiben úgy a felszerelése, mint a berendezése nem felel meg olyan sok lakossággal bíró városnak, mint amilyen Nagybecskerek. Éppen ezért mulhatatlanul szükségesnek tartja, hogy Nagybecskereken mielőbb egy új, a modern kor igényeinek megfelelő vágóhidat építsenek, annál is inkább, mert ez a városnak semmiféle anyagi áldozatába nem kerül, amennyiben a vágóhid idővel a befolyó összegből kifizeti magát s a városnak az építési költséget pusztán csak ellegeznie kell. Fülepp állatorvos a tett kifogásokat tudomásul vette s legközelebb jelentést tesz rólok a polgármesternek, aki viszont a város képviselőtestületével lesz hivatva azokat közölni. Remélhetőleg most már a város képviselőtestülete is be fogja látni, hogy egy új vágóhidra mulhatatlanul szükség van Nagybecskereken.

— **Tanitógyűlés Verseczen.** Mint Verseczről jelentik, a Délmagyarországi Tanító-Egyesület verscei fiókköre tegnap igen látogatott gyűlést

tartott Verseczen. A gyűlésen, melyen nagy számmal voltak jelen az egyesület tagjai, Goutier Ferenc verscei tanító tartott érdekes és nagy készütségre valló gyakorlati előadást. Utána Wildner József nagyszámi tanító tartott szép előadást a tanító, mint a társadalom vezérfaktora címen. Különös tetszést keltett Dörner János verscei tanító értekezése: Mit olvasson az ifjuság címen, melyben a Sherlock Holmes, Nobody és hasonló szennyfuzeteket ostromozta és felhívta a tanítókat, hogy álljanak sikra ezen erkölcsrontó füzetek tovatérjedésének megakadályozása érdekében. A nagy tetszéssel fogadott előadás után a folyó ügyek elintézésére került a sor. Végül Dörner János indítványára táviratilag üdvözölték Sebesztha Károly királyi tanfelügyelőt nyugalomba vonulása alkalmából.

— **Pocsek idő.** Aki néhány nappal ezelőtt a téli fehérségnek örült, annak hamarosan elvette kedvét az idő a téli gyönyörűségtől. Alig hogy lecsent ugyanis az első hó s szép fehér takaróval beborította a földet, másnap megenyhült az idő, a hópíhüket felváltották az esősepek s azóta esik a csunya hideg ölmös eső. A szép fehér hó persze ezalatt piszkos sárrá változott s most folyik az utcákon mindenfelé a barna lé, amelytől megborsózik az ember háta, amint a lábaival beletoppan. Két nap óta a „kalucsni” jegyében áll a világ. A lapok hírdetési között a legelőkelőbb helyet a „kitünő orosz sárcipők” foglalják el s még az osztályorszájak számai is kalucsnival kombinálva csabítják az embereket, akiknek egyetlen szomorú reménységük már csak a főnyeremény. Ez a pocsek idő azonban elpusztítja a legszebb reményeket is s az elkésredettebbek az öngyilkosság gondolatával foglalkoznak. Ez érthető is, mert ha fázunk vagy éhezünk, de az égről mosolygó sugar nevet le ránk, valahogyan még megnyugszunk az élet keserőségeiben. Az ilyen komor, piszkos és pocsek időben azonban a legerősebb lélek is elborul, hát még amelyik csak borot ismer. Ebben a sötét világban bizony lehetne annyi könnyörülettel irántunk az idő, hogy legalább ő mosolyogna ránk, ha már itt lenn a földön csak panasz és sírás sötétlik...

— **Tolvaj cseléd.** Ugyancsak sok munkát okoz most a csendőrségnek Szabó Róza itteni cselédleány ügye, akiről kiderült, hogy rövid idő alatt egész stafingra való holmit lopott össze mindenünnen, ahol szolgálatban volt. A feljelentést Eckstein János tette meg ellene, akinél legutóbb szolgált s akitől néhány pár cipőt s pénzt lopott. Ennek a feljelentésnek alapján Király Benedek csendőr hazatartást tartott a tolvaj cseléd lakásán, ahol nagymennyiségű fehérneműt, ruhát, konyhai felszerelést, dísztárgyakat, csipkét, sőt még néhány üveg befőttet is találtak, amit nagyjából Daniel Ferencnéől és Erdős Bélánétól lopott. A csendőrség a tolvaj cselédet kihallgatta, aki töredelmesen bevallotta, hogy a nála talált holmik egytől-egyig gazdáitól lopta, amiért is megtették ellene a büntető feljelentést.

— **Félt a megőrülettől.** Mint Temesvárról írják, ott egy jómódu asszony, attól való félelmében, hogy megőrül, eldobta magától az életet. A szerencsétlen asszony Klein Jakab háztulajdonos 47 éves özvegye, aki nemrég költözött Nagyszentmiklósról Temesvárra. Klein Jakab néhány hónap előtt halt meg; özvegye és két gyermeke maradt hátra. Az özvegy asszonynak a vagyonán kívül egy örökösödési pere is maradt, mely nagyon elkeserítette és izgatott állapota nagyfokú idegességet árukt el. Ugyátszik, egy ilyen ideges rohamban követhette el borzasztó tettét is. Tegnap délelőtt elküldte nővérel két gyermekét. Amikor délből hazatértek, a lakás ajtaja be volt zárva. Egy darabig vártak, de mikor már délután 3 órára járt az idő, roszat sejtettek s a rendőrséghez fordultak. Amikor a lakást feltörték, borzasztó látvány tárult a belépők elé. Klein Jakabné a konyha közepén feküdt holtan, ököibe szorított kezekkel. Kiderült, hogy a szerencsétlen gázmérgezésnek esett áldozatul. Hátrahagyott irásában tudatja, hogy az örökösödési pör kergette a halálba, mert ugyanis megörült volna. Nagyfokú idegbaját még az a körülmény is tetőzte, hogy egyik nővére nemrég idegbaj miatt szanatóriumba jutott. Hogy ezt elkerülje, azért vált meg az életől.

— **Becsapott gazda.** Löffler Péter nagyszentmihályi gazda a napokban 300 koronát kapott Amerikában lakó leányától, hogy ezen a pénzen leányához utazzék. Egy ügyes szélhámos megtudta ezt, aki beállított Löfflerhez és Ernszt Márton nagyteremiai lakosnak mutatta be magát. Elpanaszolta Löfflernek, hogy Temesvárott két vagon ökröt kell átvennie, de kevés a pénze. Löffler hírt adott a szélhámosnak s eljött vele Temesvárra, ahol egy, a vasúthoz

vagyunk, hogy meghalunk fájdalmunkban, ha meg nem könyörül sz rajtunk.

— Hogyan? Nem tartjátok magatokat elég gazdagoknak?

— Nagyon is azok vagyunk!

— Talán nincs nyetekre, hogy örökké csak aranyak hullnak a szátokból s változatosság kedvéért galambtojás nagyságu gyémántokat és zafirokat óhajtanátok?

— Oh, isten mentsen!

— Mondjátok hát, mi sujt le annyira beneteket, mert nem vagyok képes kitalálni.

— Nagy tündér, nagyon kellemes dolog melegedni, ha fázik az ember, pelyhes vánkoso-kon hálni, torkig jölni, de mindezeknél van még jobb dolog. Csókolgatni az egymás ajkát, ha szeretjük egymást. De mióta gazdagokká tettél bennünket, mi nem ismerjük többé ezt a boldogságot: mert amint a szánkat felnyitjuk, hogy egybeforaszszuk, utálatos aranyak hullanak ki belőlök és az aranyat csókoljuk.

— Oh, mondta a tündér, nem is gondoltam erre a kellemetlenségre. De nem lehet segíteni rajta s jól teszitek, ha beletörődtek.

— Soha! Légy könyörülettel! Nem vonhatnád-e vissza az utálatos ajándékot, melyet nekünk adtál?

— De igen. Tudjátok meg azonban, hogy elveszítitek nemcsak az aranyhullatás adományát, de vele együtt összes szerzett gazdagságotokat is.

— Ejh, mit törődünk mi vele!

— Legyen tehát, mondta a tündér, akaratotok szerint.

És amint vesszőjével megérintette őket, azaz lettek újra, amik voltak: éhes, félmeztelen, hidegtől reszkető kóborlók. De a világot sem panaszokdát volna és nagyon boldogoknak tartották magukat, miután ajkon volt az ajkuk.

Catulle Mendés.

közeli kocsmában megtelepedtek. Amikor Ernszt a pénzt megkapta, elment azon ürügy alatt, hogy az üzletet lebonyolítja. Löffler utóbb megunt a nagy várást és kereste Ernszt Márton, de hiába. Az esetet bejelentette a rendőrségnek, ahol megállapították, hogy Ernszt Márton tulajdonképpen Rottenbucher Márton Nagyteremiaról, aki már többször büntetve volt. A csalót keresi a rendőrség.

Háromszoros rablógylkosság. Vingáról jelentik, hogy ott a múlt éjjel borzalmas rablógylkosságot követtek el, melynek három emberélet esett áldozatul. Freikov Pál odaváló földmivest, annak nejét és tizenhatéves fiát tegnapelőtt reggel megfojtva találták. A férj a pítvarban, az asszony a szobában, a fiu pedig az istállóban feküdt holtan. Az elvetemült gyilkosok kirabolták az egész lakást, az istállóból pedig elhajtották a két lovat. A szenzációs rablógylkosság nagy izgalmat keltett Vingán. A gyanu vándorcigányokra hárul, akik tegnapelőtt a délután folyamán Freikov háza körüli tartózkodtak. A nyomok Ujarad felé vezetnek. Az ottani erdőben megtalálták a két lovat és az elrabolt párnákat. A temesvári rendőrség tegnap délután letartóztatott egy cigánykaravánt, mely a városon keresztül akart hajtani. A férfiakat kihallgatták, akik mit sem akarnak tudni a rablógylkosságról. A vizsgálat folyik.

Aki sikerrel akar hirdetni, forduljon az „Általános Tudósító” (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, Budapest, VII., Erzsébet-körút 41., ahol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközölnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselése, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelésége. Diszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. e. hirdetőknél díjmentesen.

TÁVIRATOK

Országgyűlés.

— A képviselőház ülése. —

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A képviselőház mai ülése szintén nem nagy érdeklődés mellett folyt. Az ülés elején a balpárt kellemetlenkedett a kormánynak a jubileumi kereszttel, de nagyobb baj nem lett belőle. Azután folytatták a kivándorlásról szóló törvényjavaslat tárgyalását, amelynek során Hock János beszéde keltett nagy mozgást, mivel beszédében élesen kritizálta a papi birtokokat. Azonkívül a mai ülésen megválasztották még a választójogi harmincegyes és a boszniai annexió huszonegyes bizottságának tagjait.

Az ülést Justh Gyula elnök 10 órakor nyitotta meg és előterjesztései után a balpárt részéről Babocsay Sándor megindokolta a császári jubileumi keresztre vonatkozó indítványt, amelyről azt mondja, hogy az alkotmányba ütközik s ezért fejezze ki rosszallását a Ház a kormány fölött s tiltsa meg, hogy az éremmel ellátott tisztviselőket azt elfogadják és viseljék.

Wekerle Sándor miniszterelnök kijelenti, hogy a jubileumi kereszt nem sérti a magyar alkotmányosságot s az egyedül csak az uralkodó személyére vonatkozik s pusztán csak emlékül szolgál.

Benedek János: Az uralkodó 1848-ban zsarnok volt! (Zaj.)

Felkiáltások a balpárttól: Gyalázat az ilyen emlék!

Wekerle Sándor miniszterelnök kéri a balpártot, hogy ne szítsák az ellenségeskedést és ne provokáljanak folytonos közjogi összeütközéseket. Végül kéri a Házat, hogy az indítványt vesse el.

A képviselőház nagy többsége az indítványt el is veti.

Ezután megválasztották a választói reformról szóló javaslat tárgyalására kiküldendő harminctagu bizottság tagjait, valamint a Bosznia és Hercegovina anektálásáról szóló törvényjavaslat tárgyalásához szükséges huszonegy tagu bizottságot.

Öt perc szünet után folytatták a kivándorlásról szóló törvényjavaslat tárgyalását, amelyhez először Török Kálmán

és ifj. Madarász József szólaltak, akik felsorolták a kivándorlási sérelmeket.

Utánuk Hock János szólalt fel s a kivándorlás és a visszavándorlás bajairól szólva azt mondta, hogy a kivándorlás oka a szocializmus és a latifundiumok. A kivándorlás legjobb orvossága szerinte az volna, ha az egyházi birtokokat parcelláznák. (Élénk mozgás a néppárton.) Élesen bírálta ezután a papi birtokok kezelését, amelyek nem felelnek meg a mai kor szellemének. A javaslatot egyébként elfogadja.

Hock beszéde után a javaslatot általánosságban elfogadják és megkezdtek a részletek tárgyalását.

A részletes tárgyalásnál elsőnek Szmeccsányi György szólal fel.

Az ülés folyik.

A jövő évi költségvetés.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Politikai körökben beszélnek, hogy a képviselőház jövő kedden kezdi meg a költségvetés tárgyalását. Szerdán valószínűleg indítványt nyújtanak be, hogy a költségvetés tárgyalásának idejére mondassék ki a sürgősség.

A horvát bán Budapesten.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Rauch Pál báró horvát bán, aki tegnap óta Budapesten időzik, ma délelőtt hosszasan tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel és Josipovics horvát miniszterrel.

A balkáni események.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szentpétervárról érkező jelentések szerint ott az a hír van elterjedve, hogy az angolok szabad utat nyerne a Fekete-tengerre. Az orosz lapok élénken foglalkoznak ezzel a kérdéssel s azt mondják, hogy ez Oroszországnak a Fekete-tengeri hatalma ellen intézett merénylet.

Ugyancsak szeptérvári jelentések szerint Mestszki herceg a „Grasdanin”-ban cikket irt, amelyben élesen bírálja azokat, akik Bosznia és Hercegovina ennxiója miatt bonyodalmat akarnak előidézni Ausztria-Magyarországgal.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Hiteles forrásból eredő hírek szerint az annexió ügyében tervező konferenciát előreláthatólag még december hó első felében meg fogják tartani. Ugyanezen források szerint a konferenciát állítólag Rómában fogják megtartani.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból jelentik: Politikai körökben sokat foglalkoznak György trónörökös egyik beszédével, amelyben az Oroszországban kapott tanácsok ellenére harcias hangon beszélt a háborúról. Most azután kitünt, hogy György hercegnek Oroszországból való visszatérése alkalmával a szerb kormány által fogalmazott beszédet kellett volna elmondania, amelyet azonban összecserélt egy másik beszéddel, amelyet Micsics ezredes adott át neki Paracinban, a trónörökös visszaérkezésekor. A kormány-párti „Samo uprava” ugyan tagadja azt, elismeri azonban, hogy Micsics tényleg találkozott György herceggel Paracinban, ahol hosszasan beszélgettek is egymással.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) Egy másik belgrádi sürgöny arról ad hírt, hogy György herceg legközelebb Konstantinápolyba utazik.

Az Óriás-utcai gyilkosság.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” eredeti távirata.) A budapesti rendőrség ma letartóztatta az Óriás-utcai rablógylkos merénylet negyedik tettesét, Bóde Imre órásségét.

Sztrájk Fiumében.

Budapest, nov. 13. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Fiuméből sürgönyzik, ott ma reggel az építőmunkások sztrájkba léptek, mert egy munkatársukat letartóztatták.

Határidő-üzet.

Budapest, nov. 13. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték: Buza (április 1909.) . . . 25.20 — —
Rozs (novemberre) . . . 21.52 — —
Rozs (áprilisra 1909.) . . . 21.08 — —
Zab (áprilisra 1909.) . . . 21.02 — —
Tengeri (áprilisra) . . . 14.98 — —

Közgazdaság.

Ingtatlanok forgalma.

Nagybecskerek város területén 1908. év október hó 31-től november hó 13-ig terjedő időszakban a következő ingatlanváltás történt:

Nikin Banuka tulajdonát képező 1 hold szőlőt megvette Rahló Milos és Zelena 1100 kor.-ért.

Tyuresin Gyorgye tulajdonát képező 800 □-öl szérűskertet megvette Kállai Jánosné Bittó Agnes 1000 kor.-ért.

Mihalecz Mihály és Julcsa tulajdonát képező 985. ö. i. sz. házat megvette Meiszner Márton és Teréz 1800 kor.-ért.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi november hó 13-án megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 klgr.	11.50 korona
kétszeres	"	7.50 "
rozs	"	8.— "
árpa	"	7.30 "
zab	"	7.20 "
kukorica	"	6.10 "
repce	"	12.60 "
széna I.	"	10.— "
" II.	"	8.— "
szalma I.	"	5.— "
" II.	"	5.— "
burgonya 1 klgr.	"	—10 "
disznóhús I.	"	1.80 "
" II.	"	1.70 "
marhahús I. 1 klgr.	"	1.46 "
" II.	"	1.90 "
borjúhús I.	"	1.80 "
" II.	"	1.36 "
juhús	"	1.04 "
sizr	"	1.68 "

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Verseez, Zsombolyáról: délelőtt 9 óra 23 p.
Pancsováról: délután 5 óra 40 p.

Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.

Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.

Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégapart pályaudvarra:

Zsombolyáról, Verseezről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.

Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.

Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.

Zsombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.

Császtelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.

Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.

Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.

Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zsombolya, Temesvár, Verseez: délután 4 óra 35 p.

Temesvár, Verseez, Antalfalva—Pancsova és Alibunára reggel 3 óra 33 perc.

Zsombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p.

délután 5 óra 25 perc.

Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e.

11 óra 38 perc.

Császtelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.

Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.

Temesvárról—Módosig: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.

Módosról—Zsombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.

Zsombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

4790/1908. kgb. sz. Torontálvármegye közig. bizottsága.

Hirdetmény.

A nagymélt. kereskedelemügyi m. kir. minisztérium 84834—II/1908. sz. a. kelt rendeletével a Temesbégavölgyi vízszabályozó társulat céljaira Istvánvölgy község határában szükséges földterületekre nézve a kisajátítási eljárást elrendelve, a tárgyalást **f. évi dec. 2-án d. e. 10 órakor** Istvánvölgy községben (kö ségházánál) fog megtartatni.

Felhivatnak tehát az érdekelt felek, hogy fenti időre kitűzött tárgyaláson annál inkább megjelenjenek, minthogy a bizottság a kisajátítási terv megállapítása felett akkor is érdemileg határoz, ha az érdekelt felek közül senki sem jelenik meg.

A kisajátítási tervrajz és összeírás Istvánvölgy község házában 15 napi közzemlére kitétetett.

Nagybecskerek, 1908. évi nov. 9.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága.

Főispán távol:

Jankó Agoston,
alispán.

1016—3.2

Árverési hirdetmény.

Vagyonbukott Galler Péter csődügyében a választmány a csődleltár 3., 4., 6., 8., 13., 18., 21., 37., 49., 74., 76—78., 85., 87—89., 91., 93., 95., 120., 126., 133., 136., 137., 140—142., 141., 147., 151., 158., 166—168., 170., 172., 173., 175., 181., 184., 200—202., 204., 206—209., 211—213., 216., 217., 220—222., 224., 228., 229., 231—233., 235., 240., 242., 244., 246—248., 250., 251., 255—261. tétel alatt 9128 kor. 36 fillér értékben felvett követeléseknek zárt ajánlati árverés útján leendő eladását határozta el.

A zárt írásbeli ajánlatok 500 (ötszáz) kor. bánatpénz kapcsán **1908. évi nov. 24-ik napjának d. e. 11 órájáig** Franz J. L. takarékpénztári igazgató, választmányi elnök kezeihez beküldendők.

A beérkezett ajánlatok felett a csőd-választmány ugyanaz nap déli 12 órakor a Nagybecskereki Takaré- és Előlegegyelet mint R.-t. intézeti helyiségében határoz. A választmány fentartja magának a jogot, hogy az ajánlatok bármelyikét elfogadhassa, vagy valamennyi ajánlatot visszautasíthassa. Fentartja továbbá a jogot, hogy az ajánlattevők közt ugyanaz nap és nyomban szóbeli árverést is tarthasson és a szóbeli ajánlatok elfogadása, vagy el nem fogadása iránt is tetszése szerint határozhatson.

A zárt ajánlat ajánlattevőre feltétlenül kötelező s szóbeli árverés esetén sem vonható vissza.

Az az ajánlattevő, kinek ajánlata elfogadtatik, köteles bánatpénzét a vételári összeg erejéig azonnal tömeggondnok kezéhez kiegészíteni.

A csődtömeg a követelések valódiságáért és behajthatóságáért felelősséget nem vállal.

A vételi illeték a vevőt terheli.

Ajánlattevő köteles pályázatában kijelenteni, hogy az árverési feltételeket ismeri s azokat magára nézve kötelezőknek elfogadja.

A csődleltár választmányi elnöknel és alólírt tömeggondnoknál betekinthező.

Nagybecskerek, 1908. november 12.

Jarmatzky Sándor,

mint vb. Galler Péter csődtömeggondnok.

1017—1.1

449/1908. vgh. sz.

1019—1.1

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött bir. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a temesvári törv. szék 1907. évi V. 23481. sz. végzése folytán dr. Rosenthal Mór temesvári ügyvéd által képviselt Krausz Ármin felperes részére adósai ellen 106 kor. tökeköv. s jár. er. elrendelt kiel. végrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 822 kor.-ra becsült ingóságokra a nagybecskereki kir. jár. bir. 1907. V. 1143/6. sz. végzésével az árverés elrendeltetvén, annak a korábbi, vagy felülfoglaltatók követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, Nagybecskereken, alperesek lakásán (Bajzautca 2854. sz. a.) leendő megtartására határidőül 1908. évi **nov. 16-ik napján d. u. 2 órája** kitűzetik, amikor a bíróság lefoglalt butorok és egyéb indóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettséghez jogot tartanak, hogy amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentésüket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldött írásban, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítottatik.

Nagybecskerek, 1908. évi október 30.

Schmelz,

kir. bir. végrehajtó.

Vendéglő-megnyitás.

Az Árpád-u. 638/15. sz. házban levő vendéglő ujjannan átalakítva, mint

Vendéglő a Naphoz

018—x.16

megnyilt.

Mindenkor jó valódi borok és egyéb italok, valamint ételekről gondoskodva van.

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellék-helyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJNER MÁRIA.

(551—x.36)

**MÉRLEGKÉPES
KÖNYVELŐ**

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

Egy. a kellő műveltséggel bíró fiu

mint tanonc felvételik

ALMÁSY és SZEPESSY

könyv-, zenemű- és

• papirkereskedésében

Nagybecskerek. Hunyady-(fő)-utca.

1007—x.7

RÁMPÁS

dr. Brájer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a ház mesternél).

822—x.42

Aki hirdetni akar

még pedig sikerrel, az forduljon az „**Általános Tudósító**“ (Leopold Gyula) hirdetési osztályához, **Budapest, VII ker., Erzsébet körút 41.**, hol hirdetések az összes létező bel- és külföldi hírlapokban és naptárakban kiváló szakértelemmel, lelkiismeretesen, pontosan és szolid áron eszközöltetnek. Több mint 200 naptár kizárólagos képviselője, vidéki lapok központi hirdetési osztálya, számos hírlap kizárólagos kezelője. Diszes újságkatalógus, képes naptárjegyzék és minden felvilágosítás a t. c. hirdetőknek díjmentesen.

1018—x.1

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányaikat, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTELEK A „TORONTÁL“ KIADÓHIVATALÁBAN.

